

Dosarul nr. 2r-94/24
2-22053143-01-2r-21022024

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (Jud. V. Jomiru-Niculita)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud. I. Secrieru, M. Anton, V. Cotorobai)

DECIZIE

24 aprilie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de către avocata Natalia Țurcan, în numele și interesele lui Victor Suruceanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Instituția Publică „Centru de Excelență în Energetică și Electronică” împotriva lui Vlad Suruceanu și Victor Suruceanu, cu privire la recuperarea cheltuielilor suportate pentru instruirea cadrelor de specialitate cu finanțare de la bugetul de stat,

împotriva încheierii din 28 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea depusă de avocata Natalia Țurcan, în interesele lui Victor Suruceanu, privind repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit apelul declarat împotriva hotărârii din 09 august 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 14 aprilie 2022, IP „Centru de Excelență în Energetică și Electronică” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Vlad Suruceanu și Victor Suruceanu, solicitând încasarea în mod solidar din contul pârâților Vlad Suruceanu și Victor Suruceanu, în beneficiul IP „Centru de Excelență în Energetică și Electronică” suma de 23900 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru instruirea lui Vlad Suruceanu în cadrul IP „Centru de Excelență în Energetică și Electronică”.

Prin hotărârea din 09 august 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de IP „Centru de Excelență în Energetică și Electronică”, s-a admis integral. S-a încasat în mod solidar de la Vlad Suruceanu și Victor Suruceanu în beneficiul IP „Centru de Excelență în Energetică și Electronică” suma de 23900 de lei, cu titlu de cheltuieli suportate pentru instruirea lui Suruceanu Vlad în baza contractului nr. 08-36/1525 din 01 noiembrie 2017. S-a încasat în mod solidar de la Vlad Suruceanu și Victor Suruceanu, în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 717 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 30 octombrie 2023, prin intermediul Cancelariei Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a declarat apel, iar la 22 noiembrie 2023, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, avocata Natalia Țurcan, acționând în numele și interesele lui Victor Suruceanu, a depus cerere de apel suplimentar, împotriva hotărârii din 09 august 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea în termen de declarare

a apelului, admiterea apelului, cu casarea hotărârii pronunțate de prima instanță și remiterea cauzei la rejudecare. Totodată, la cererea de apel suplimentară, s-a anexat dovada achitării taxei de stat în sumă de 358,50 de lei.

Prin încheierea din 28 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea reprezentantului apelantului Victor Suruceanu, avocata Natalia Țurcan, privind repunerea în termenul legal de declarare a apelului. S-a restituit pârâtului Victor Suruceanu cererea de apel declarată împotriva hotărârii din 09 august 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de IP „Centru de Excelență în Energetică și Electronică” împotriva lui Vlad Suruceanu și Victor Suruceanu, privind recuperarea cheltuielilor suportate pentru instruirea cadrelor de specialitate cu finanțare de la bugetul de stat, deoarece calea de atac a fost exercitată tardiv. S-a restituit avocatei Natalia Țurcan, care acționează în interesele pârâtului Victor Suruceanu, taxa de stat achitată pentru cererea de apel declarată, în sumă de 358,50 de lei, conform ordinului de încasare a numeralului din 26 octombrie 2023, eliberat de B.C. „MAIB ” S.A.

La 23 ianuarie 2023, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, avocata Natalia Țurcan, acționând în interesele lui Victor Suruceanu, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 28 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea acesteia și soluționarea chestiunii în fond prin repunerea în termen a apelului declarat sau restituirea instanței de apel pentru reexaminarea cererii de repunere în termen.

În motivarea recursului, a reiterat că nu este de acord cu concluzia instanței de apel și o consideră incorectă și superficială, deoarece au fost ignorate totalitatea de argumente aduse în favoarea repunerii în termen.

De asemenea, a invocat că, instanța de apel nu a aplicat prevederi legale care ar permite primei instanțe necomunicarea hotărârilor judecătorești. Or, Codul de procedură civilă nu indică Portalul instanțelor judecătorești în calitate de modalitate procesuală de comunicare a hotărârilor judecătorești.

Suplimentar, a mai menționat că, nici prima instanță, nici instanța de apel nu au îndeplinit cerințele prevăzute la art. 101 și 108 din Codul de procedură civilă, cu privire la expedierea citației și înștiințarea judiciară. Or, cauza a fost examinată în lipsa și fără înștiințarea reprezentantului pârâtului.

A mai susținut că, la 27 iulie 2023 s-a adresat cu cerere de admitere pentru participare, însă, instanța a ignorat-o, nu i-a informat despre ședință, nu i-a citat conform legii, fiind emisă hotărârea în lipsa pârâtului și a reprezentantului acestuia, încălcând dreptul pârâtului la un proces echitabil, prevăzut de art. 6 par. 1 CEDO.

La 21 februarie 2024, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul poștei electronice, a expedit în adresa intimă IP „Centru de Excelență în Energetică și Electronică”, copia recursului declarat de către avocata Natalia Țurcan, în interesele lui Victor Suruceanu, împotriva încheierii din 28 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, pentru cunoștință (f.d.98).

La 29 februarie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d.99), IP „Centru de Excelență în Energetică și Electronică”, a depus referință la recursul declarat de către avocata Natalia Țurcan, în numele și interesele lui Victor Suruceanu, împotriva încheierii din 28 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat respingerea acestuia ca neîntemeiat (f.d.100/102).

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel a pronunțat încheierea contestată la 28 decembrie 2023, iar prin intermediul poștei electronice, la 13 februarie 2024 a fost notificată avocatei Natalia Țurcan, care acționează în interesele lui Victor Suruceanu, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.88).

Prin urmare, recursul declarat la data de 23 ianuarie 2024, de către avocata Natalia Țurcan, în numele și interesele lui Victor Suruceanu, anterior recepționării copieii încheierii contestate, se consideră depus în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Conform art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.

Examinând cererea de recurs, prin prisma argumentelor invocate de către recurent și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este întemeiat și urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, statuează că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar, apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că Judecătoria Chișinău, sediul Centru a examinat cauza civilă după procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXI¹ din Codul de procedură civilă.

În acord cu prevederile art. 276³ din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă, fără citarea participanților la proces. Judecătorul decide dacă este necesară citarea participanților la proces sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

În prezenta cauză civilă, judecătorul nu a considerat necesară citarea participanților.

În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâțul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare.

Din materialele cauzei rezultă că, prin încheierea din 18 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a acceptat spre examinare cererea de chemare în judecată nominalizată în procedura cererilor cu valoare redusă și s-a comunicat participanților că soluționarea prezentei cereri de chemare în judecată va avea loc, unipersonal, în lipsa părților (f.d. 22).

Prin încheierea din 05 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în temeiul art. 267 lit. c) din Codul de procedură civilă, s-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de IP „Centru de Excelență în Energetică și Electronică” (f.d. 29).

Prin decizia din 30 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de recurs declarată de IP „Centru de Excelență în Energetică și Electronică”. S-a casat integral încheierea din 05 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și s-a restituit cauza spre rejudecare în primă instanță, în același complet de judecată (f.d.43/47).

Astfel, prima instanță, pentru a respecta dreptul la apărare a pârâților a emis încheierea din 05 iunie 2023, prin care a comunicat repetat participanților la proces despre examinarea în procedură cu valoare redusă prezenta cauză. Totodată, informând pârâții despre faptul că în termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexe, să prezinte instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare (f.d. 50).

În continuare, materialele cauzei atestă că, prima instanța a expediat actele procedurale la adresa lui Victor Suruceanu, în mun. XXXX, str. XXXXXXXXXXX nr.X/X, ap.XX, însă, corespondența a fost restituită în adresa instanței cu mențiunea factorului poștal „plecat” (f. d. 52/53).

Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 09 august 2023, fiind publicat pe portalul instanțelor judecătorești la 15 august 2023.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, copia dispozitivului hotărârii din 09 august 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost

expediată, prin intermediul poștei terestre, cu trimitere poștală simplă, fără aviz, la adresă indicată supra, către Victor Suruceanu, la data de 15 august 2023 (f. d. 55). Însă, din actele și lucrările dosarului nu se atestă confirmarea recepționării acesteia de către recurent.

Relevanță speței prezintă prevederile art. 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă prevede că hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

Prin urmare, instanța de recurs notează că, în circumstanțele redade, doar faptul atestării scrisorii de expediere la actele dosarului nu este în sine o dovadă suficientă de comunicare corespunzătoare și eficientă a unui act de procedură, în absența oricăror probe confirmative de recepție.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind judicioasă remarca recurentului, precum că dânsul avea speranța legitimă că, în condițiile în care examinarea cauzei a avut loc în procedură scrisă, comunicarea dispozitivului hotărârii va fi efectuată, deopotrivă, în aceeași formă scrisă.

Mai cu seamă că prevederile art. 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă determină în mod expres obligația instanței de a comunica participanților la proces hotărârea judecătorească, iar lipsa la materialele cauzei a probelor care confirmă recepționarea actului judecătoresc expedit, nu poate imputată părții în proces.

Mai mult, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând Portalul Național al Instanțelor Judecătorești la compartimentele „agenda ședințelor” și „încheierile instanței”, a stabilit că încheierea din 05 iunie 2023 și data ședinței din 09 august 2023 nu au fost plasate de prima instanță pe portal. Astfel, nu se atestă fixarea ședinței de pronunțare a hotărârii, și nici încheierea de intentare a procesului civil.

Prin urmare, materialele cauzei nu atestă că, Victor Suruceanu a fost informat într-un anumit mod, cu privire la fixarea ședinței de judecată și că ultimul cunoștea sau putea să știe despre emiterea hotărârii.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție califică drept prematură soluția Curții de Apel Chișinău de respingere a cererii depuse de avocata Natalia Țurcan, în numele și interesele lui Victor Suruceanu cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și, prin urmare, de restituire a cererii de apel depuse de avocata Natalia Țurcan, în numele și interesele lui Victor Suruceanu, împotriva hotărârii din 09 august 2023, ca fiind depus în afara termenului legal și nu sunt temeiuri de repunere în termen.

În acest sens, Completul de judecată remarcă și faptul că participarea adecvată a justițiabilului la procedură impune ca instanța să îi comunice din oficiu documentele din dosar aflate la dispoziția judecătorului. Este puțin important faptul că justițiabilul nu s-a plâns de nedeazăluirea documentelor din dosar sau că a luat inițiativa de a avea acces la acestea (Kerojärvi împotriva Finlandei, § 42). Simpla posibilitate ca justițiabilul să consulte dosarul la grefă și să obțină o copie a acestuia nu reprezintă în sine o garanție suficientă [Göç împotriva Turciei (MC), § 57]. În plus, justițiabilul trebuie să dispună de timpul necesar pentru a-și dezvolta argumentația și pentru a prezenta probe instanței interne (a se vedea, de exemplu, Adorisio și alții împotriva Țărilor de Jos).

Prin urmare, întru evitarea încălcării dreptului recurentului la un proces echitabil și accesului la justiție, pentru apărarea drepturilor sale procedurale legitime, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, recursul declarat de avocata Natalia

Țurcan, în numele și interesele lui Victor Suruceanu împotriva încheierii din 28 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău este unul întemeiat și urmează a fi admis.

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va admite recursul, va casa încheierea din 28 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

În conformitate cu articolele 427 lit. b), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către avocata Natalia Țurcan, în numele și interesele lui Victor Suruceanu.

Se casează încheierea din 28 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Instituția Publică „Centru de Excelență în Energetică și Electronică” împotriva lui Vlad Suruceanu și Victor Suruceanu, cu restituirea cauzei pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi